

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1770/2020
24.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца „Elite Invest“ d.o.o. Суботица, коју заступа Синиша Милић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Високи савет судства – Основни суд у Суботици, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Суботици, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3246/19 од 20.11.2019. године, у седници већа одржаној 24.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3246/19 од 20.11.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици П 1078/2018 од 21.05.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете по основу измакле добити због немогућности коришћења возила и стицања зараде, у периоду од 14.09.2012. године до до 10.11.2015. године, исплати износ од 1.382.400,00 динара са законском затезном каматом од 21.05.2019. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете по основу поправке возила исплати износ од 72.107,81 динар са припадајућом законском затезном каматом од 21.05.2019. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу који се односи на исплату законске затезне камате на досуђени износ од 1.382.400,00 динара, рачунајући од 11.11.2015. године закључно са 20.05.2019. године, у делу преко досуђеног износа од 1.382.400,00 динара до траженог износа од 1.644.480,00 динара са припадајућом законском затезном каматом од 11.11.2015. године до исплате, у делу који се односи на исплату законске затезне камате на досуђени износ од 72.107,81 динар, рачунајући од 16.06.2017. године, закључно са 20.05.2019. године, као и у делу који се односи на накнаду штете по основу умањења тржишне вредности возила од 352.282,70 динара са законском затезном каматом од 11.11.2015. године па до исплате. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 206.861,00 динара, а у случају доцње са законском затезном

каматом од дана падања у доцњу па до коначне исплате, док је захтев за исплату законске затезне камате на досуђене трошкове од дана пресуђења па до дана падања у доцњу, одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3246/19 од 20.11.2019. године, ставом првим изреке, жалба тужене је делимично усвојена, а делимично одбијена, па је преиначена пресуда Основног суда у Суботици П 1078/2018 од 21.05.2019. године у усвајајућем делу става другог изреке, тако што је снижена накнада досуђене штете тужиоцу на име изгубљене користи са 1.382.400,00 динара на износ од 164.400,00 динара, док је за разлику износа од 1.218.000,00 динара са законском затезном каматом од 21.05.2019. године до исплате, тужбени захтев одбијен, као и у ставу петом изреке пресуде, тако што су снижени трошкови поступка досуђени тужиоцу са 206.861,00 динар на износ од 75.784,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом другим изреке, у преосталом побијаном делу потврђена је првостепена пресуда. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 18.900,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи применом члана 403. став 2. тачка 2. и члана 404. ЗПП.

По оцени Врховног касационог суда, ревизија тужиоца изјављена против преиначујућег дела другостепене одлуке је дозвољена, применом члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па није било услова за одлучивање о посебној ревизији у смислу члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011, 49/2013 – УС, 74/2013 – УС, 55/2014, 87/2018 и 18/2020, у даљем тексту: ЗПП) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је предузеће са седиштем у Суботици које се бави такси услугама и изнајмљивањем возила из свог возног парка. Возило марке „Opel Astra classic“, регистарских ознака SU ..TX, служило је тужиоцу у циљу обављања регистроване делатности и стицање профита издавањем у дневни или вишедневни закуп таксистима, од момента прибављања истог 15.11.2011. године све до 14.09.2012. године, када је возило, које је тужилац издао трећем лицу у закуп, одузето закупцу од старне Управе граничне полиције у Суботици, због постојања основане сумње да је тим возилом извршено кривично дело прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 2. КЗ РС у вези члана 33. КЗ РС. Против закупца возила покренут је кривични поступак али је правноснажном пресудом Основног суда у Суботици К 151/12 од 25.03.2015. године, у односу на закупца, од кога је возило одузето, оптужба одбијена. Од момента одузимања возила закупцу, као и током кривичног поступка, тужилац се у више наврата обраћао Управи граничне полиције, Основном јавном тужилаштву и суду са захтевом да му се возило врати, у циљу спречавања наношења финансијских губитака тужиоцу, јер му је возило било неопходно за рад. Тужилац се и након правноснажности кривичне пресуде, обратио

суду са захтевом за враћање предметног возила дана 18.06.2015. године. Међутим, возило му је враћено решењем Основног суда у Суботици Кв 490/15 од 02.11.2015. године са оштећењима, о чему је сачињена потврда о враћеним предметима у којој је констатовано да се због дужине трајања кривичног поступка возило не налази у возном стању, на шта су, највероватније, утицали временски услови док се возило налазило у камерама обезбеђеном кругу РЦ Суботица. За поправку возила тужилац је потрошио укупно 72.107,81 динара. Вештачењем је утврђена изгубљена корист за тужиоца на име издавања возила у закуп, по принципу обрачуна на бази вредности једнодневнoг закупа тог возила по цени од 1.200,00 динара по дану за цео период одузимања.

Првостепени суд је применом члана 35. став 2. Устава Републике Србије и 172. Закона о облигационим односима, одбио као неоснован приговор недостатка пасивне легитимације на страни тужене, па је сагласно члану 155, 185, 186. и 189. Закона о облигационим односима, обавезао тужену да тужиоцу на име измакле добити због немогућности коришћења возила и стицања зараде, у периоду од 14.09.2012. године до 10.11.2015. године, исплати износ од 1.382.400,00 динара, као и износ од 72.107,81 динар на име накнаде штете по основу поправке возила, са припадајућом законском затезном каматом, док је у преосталом делу одбијен тужбени захтев тужиоца.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је досуђену накнаду на име измакле добити због немогућности коришћења возила и стицања зараде у износу од 1.382.400,00 динара умањио и обавезао тужену да тужиоцу исплати износ од 164.400,00 динара, док је у преосталом делу, за износ од 1.218.000,00 динара одбио тужбени захтев тужиоца. Ово сматрајући да тужиоцу припада накнада на име изгубљене користи само за период од 18.06.2015. године, када се тужилац први пут након правноснажности кривичне пресуде обратио суду са захтевом за враћање возила до 02.11.2015. године, када је донето решење Основног суда у Суботици Кв 490/15 од 02.11.2015. године којим је удовољено његовом захтеву.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, према оцени ревизијског суда, другостепени суд је правилно применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и обавезао тужену да тужиоцу, на име изгубљене користи, исплати износ од 164.400,00 динара, за период од 18.06.2015. године до 02.11.2015. године, колико захтеву тужиоца за враћање возила није удовољено, док је у преосталом делу одбио тужбени захтев.

Одредбом члана 35. став 2. Устава Републике Србије прописано је да свако има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете коју му незаконитим или неправилним радом проузрокују државни орган, ималац јавног овлашћења, орган аутономне покрајине или орган јединице локалне самоуправе. Према члану 172. став 1. Закона о облигационим односима правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Из наведених одредби произилази да је основна претпоставка одговорности тужене противправност - незаконит или неправилан рад. Незаконитим се сматра сваки акт, односно радња који су противни правним нормама, дакле поступање које је противно закону, другом пропису или општем акту, или пропуштање да се закон, други пропис или општи акт примени. Неправилан рад је чињење или нечињење противно уобичајеном или прописаном начину обављања делатности које штети праву или интересима неког лица.

У конкретном случају, путничко моторно возило, у власништву тужиоца, привремено је одузето за потребе кривичног поступка који је вођен против трећег лица које је било у поседу тог возила по основу уговора о закупу, а због постојања основане сумње да је предметно возило коришћено за извршење кривичног дела из члана 350. став 2. КЗ РС. Одузимање возила од стране органа тужене извршено у складу са

важећим позитивно-правним прописима Републике Србије и то чланом 350. став 2. и 5. КЗ РС и чланом 147. став 1. ЗКП. Према одредби члана 350. став 2. КЗ РС ко у намери да себи или другом прибави какву корист, омогућава другом недозвољени прелаз границе Србије или недозвољени боравак или транзит кроз Србију, казниће се затвором од једне до осам година. Према ставу 5. истог члана средства намењена или употребљена за извршење дела из ст. 1. до 3. овог члана одузеће се. Одредбом члана 147. став 1. ЗКП прописано је да предмете који се по Кривичном закону морају одузети или који могу послужити као доказ у кривичном поступку, орган поступка ће привремено одузети и обезбедити њихово чување. Полазећи од цитираних одредби закона, по становишту Врховни касациони суд, јасно је да незаконитог поступања органа тужене у погледу одузимања предметног возила као предмета извршења кривичног дела нема, јер је одлука о одузимању возила донета у складу са наведеним законским одредбама.

Међутим, одредбом члана 151. став 1. ЗКП прописано је да ће се предмети који су у току поступка привремено одузети, вратити држаоцу ако престану разлози због којих су предмети привремено одузети, а не постоје разлози за њихово трајно одузимање (члан 535.). Из тога даље следи да се у конкретном случају неправилност у поступању органа тужене, и поред чињенице што је поступак одузимања возила заснован на закону, огледа у чињеници да возило није враћено тужиоцу у моменту када је отпао основ одузимања, односно након правноснажности кривичне пресуде којом је оптужба против закупца возила одбијена. По становишту овог суда, тек од подношења захтева за враћање возила, а након правноснажног окончања кривичног поступка, који није резултирао трајним одузимањем возила, настаје обавеза враћања возила на страни државних органа, односно грађанскоправна одговорност тужене за штету коју је тужилац претрпео због немогућности коришћења возила.

С тога је правилно другостепени суд оценио да тужиоцу не припада накнада по основу измакле добити због немогућности коришћења возила и стицања зараде за цео период колико му је возило било одузето, већ само за период од подношења захтева 18.06.2015. године након правноснажности кривичне пресуде, па до доношења решења Основног суда у Суботици Кв 490/15 од 02.11.2015. године, којим је удовољено његовом захтеву, јер су органи тужене били обавезни да у кратком року врате возило тужиоцу, с обзиром да су престали разлози због којих је возило привремено одузето, а нису постојали разлози за његово трајно одузимање.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је неоснованим оценио наводе ревизије којима тужилац побија другостепену одлуку указујући на погрешну примену материјалног права, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио је као у ставу првом изреке.

Како тужилац није успео у ревизијском поступку, овај суд је одбио његов захтев за накнаду трошкова на име састава ревизије, због чега је сагласно члану 165. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**